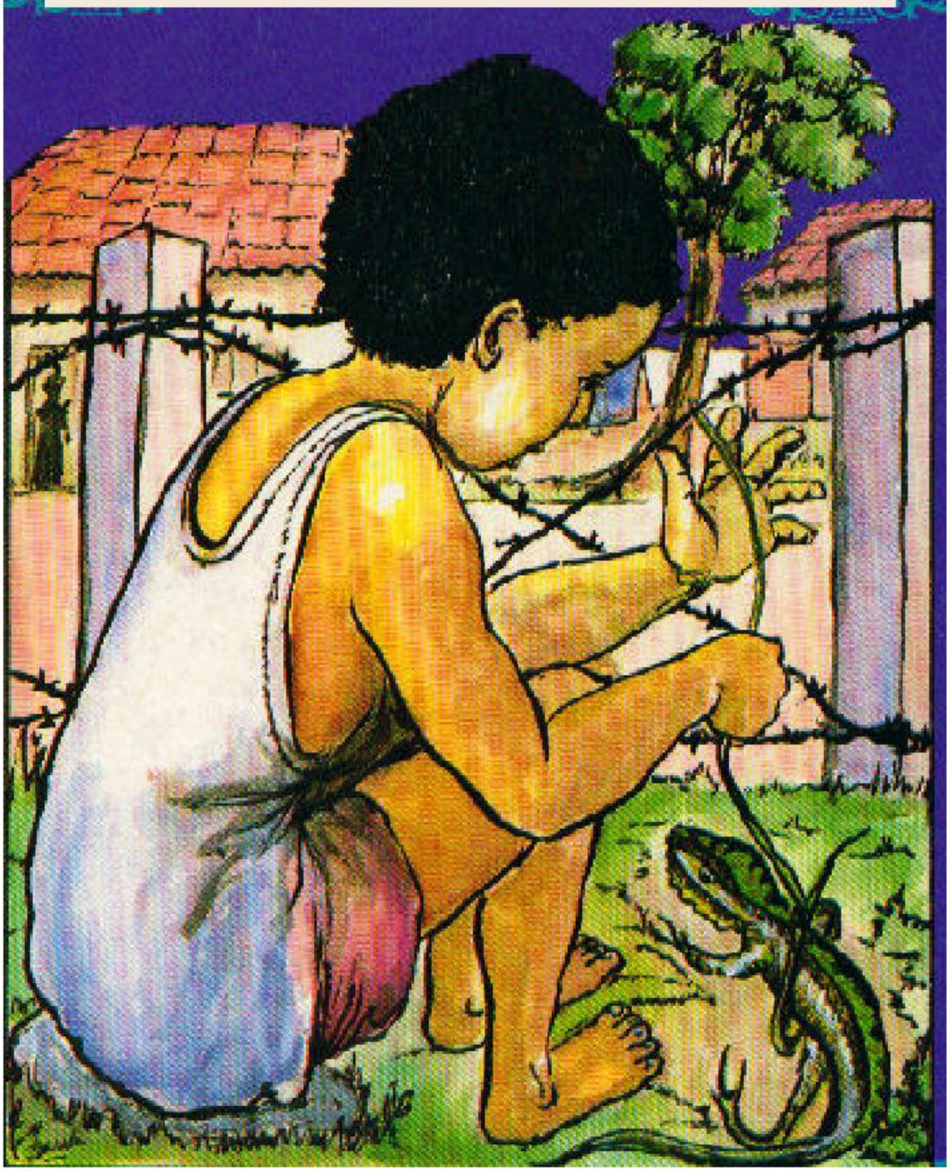
અભિશાપ

પુધુવાઈ રા રજની

ચિત્ર: શારદા નટરાજન

પુધુવાઈ રા રજની

પુધુવાઈ એક યુવાન ઉભરતા તમિલ લેખક છે. તેઓ અર્થશાસ્ત્રના સ્નાતક છે અને બેલુરની એક વૈભવી હોટેલમાં કામ કરે છે. તેમનું પુસ્તક, "થીવુગલિન સંધિપુ", ૧૯૯૪ માં પ્રકાશિત થયું હતું. તેમની વાર્તાઓ ગરીબી પર આધારિત છે, જે આપણા સમાજનો એક અભિન્ન ભાગ બની ગઈ છે. તેઓ વારંવાર તેમના લખાણોમાં રમૂજનો ઉપયોગ કરે છે, જે આપણા રોજિંદા જીવનમાં ભાગ્યે જ જોવા મળે છે. આ વાર્તાની પ્રેરણા એ હકીકત પરથી આવી છે કે જો આપણે કોઈ માણસને દુઃખ પહોંચાડીએ છીએ, તો તે દુઃખી થઈ જાય છે અને આપણને શાપ આપે છે, જેને "હાય" પણ કહેવાય છે! પરંતુ શું ફક્ત પીડિત માણસ જ શાપ આપવાનો હકદાર છે, કે ભગવાને પતંગિયા અને કાચિંડા જેવા નિર્દોષ પ્રાણીઓને પણ આવી જ સજા આપી છે? સંવેદનશીલ.
વાર્તા વાંચો અને તમે જ નક્કી કરો.

સૌપ્રથમ KATHA દ્વારા પ્રકાશિત

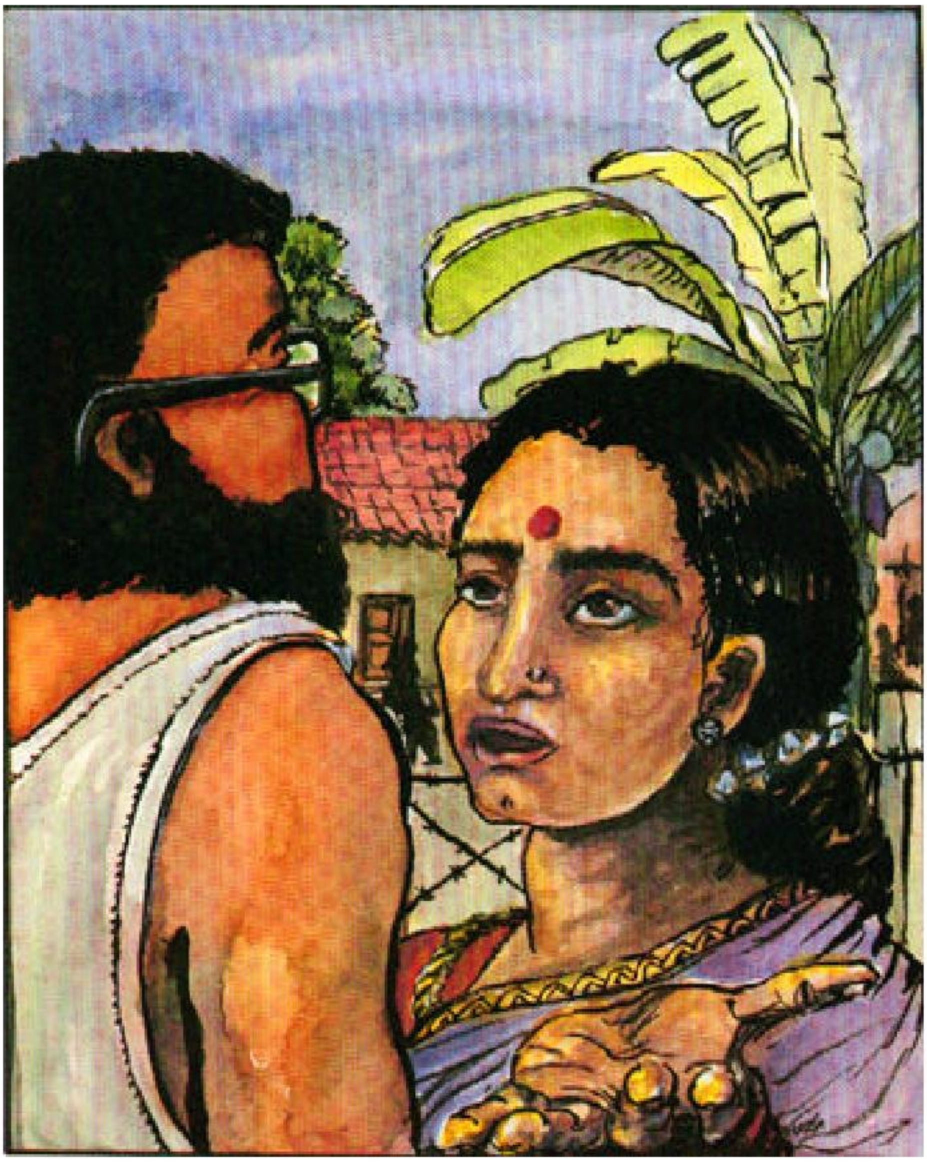
તે નાનો શેતાન નારિયેળના દોરડાથી બાંધેલા કાચિંડાને પકડીને ચાલી રહ્યો હતો. તેનો ચહેરો કોઈ વિજયી યોદ્ધા જેવો દેખાતો હતો જે તેના કેદીને બાંધીને લઈ જઈ રહ્યો હતો. એક ચમક હતી. મેં કાચિંડાને જૂના મગરના ઘંટની જેમ દોરડા પર લટકતો જોયો. તેની આંખો સફેદ ફિલ્મથી ઢંકાયેલી હતી. તેના રંગો લીલા, પીળા અને ભૂરા હતા. પટ્ટાવાળા શરીરમાં અચાનક ધ્રુજારી આવી, પછી તે શાંત થઈ ગયો.

"અપ્પા... જો...!" મારા દીકરાએ ઉત્સાહથી કૂદતા બૂમ પાડી.

"તારે તેને કહેવું જોઈએ, અપ્પા, જુઓ..." હંમેશની જેમ, વત્સલા તેને આદરપૂર્વક બોલવાનું શીખવી રહી હતી. તમે તેને શા માટે ઠપકો નથી આપતા? પણ હું તેને શા માટે ઠપકો આપું? તેની ઉંમરે, હું પણ આવી જ મજાક કરતો દોડતો હતો.

"બેટા, તેં આ ક્યાંથી પકડ્યો?" મેં તેની પીઠ પર હાથ ફેરવતા પૂછ્યું.

"હું મંદિરથી આવી રહ્યો હતો..." તેણે એક જ શ્વાસમાં આખી વાર્તા કહી દીધી. તેણે દોરડું હલાવવાનું બંધ કર્યું, અને કાચિંડો સ્વતંત્રતા માટે કૂદવા લાગ્યો.

બાજુમાં રહેતી વૃધ્ધ મહિલાએ કહ્યું, "તેં ફરીથી પકડ્યો? હવે તેને તળી લો, મીઠું અને મરી ભેળવો અને ખાઓ." અને નન્હેએ તરત જ જવાબમાં તેની સામે મોઢું બગાડ્યું.

"હમ્મ, તો પછી શું?" મેં તેને ફરીથી ઉશ્કેર્યો.

"હા, આ કરવાનું બાકી રહેલું સૌથી મહત્વપૂર્ણ કામ છે!" વત્સલાએ કહ્યું. "પોંગલનો તહેવાર હવે નજીક આવી રહ્યો છે. યાદ છે, મેં તમને મારા ભત્રીજા માટે અડધા તોલા વજનનું કંઈક બનાવવા કહ્યું હતું..."

તેના શબ્દોથી એવું લાગ્યું કે નન્હે અને મારી વાતચીતનો ઉત્સાહ શાંત થઈ ગયો છે. કાશ હું કાચિંડો હોત, તો હું આ દોરડાથી શાંતિથી લટકતો હોત. મેં વત્સલા તરફ જોયું. "હવે હું પૈસા ક્યાંથી લાવીશ? મારે ગણેશને 400 રૂપિયા અને વિક્ટરને 1300 રૂપિયા આપવાનાબાકી છે..."

"ચાલો, આપણે કંઈક કરવું પડશે. આપણે સંબંધો બગાડી શકતા નથી. જો લોકો ગપસપ કરવાનું શરૂ કરશે, તો આપણી પ્રતિષ્ઠા બગડશે." તેના અવાજમાં ગુસ્સો અને ડર બંને સ્પષ્ટ દેખાઈ રહ્યા હતા.

"અપ્પા, હું કાચિંડાનું શું કરું?"

પકડાયેલા કાચિંડાનું શું કરી શકાય?

"મુક્ત કરો," મેં જવાબ આપ્યો.

તેણે કાચિંડાને હળવેથી જમીન પર નીચે ઉતાર્યો, તેનું શરીર હલ્યું, અને તેણે ધીમે ધીમે તેની આંખો ખોલી. જમીન જોઈને, તેણે આગળ કૂદકો માર્યો, પરંતુ દોરડાએ અચાનક તેને રોકી દીધો. તેની પૂંછડી ફફડાવતો, તે દોડી ગયો. જ્યારે નન્હેએ તેનું દોરડું ખોલવાનો પ્રયાસ કર્યો, ત્યારે કાચિંડાએ તેનું માથું ઊંચું કર્યું . નન્હેએ ઝડપથી તેનો હાથ પાછો ખેંચી લીધો.

મેં ઊઠીને દોરડું ખોલ્યું. કાચિંડાને વિશ્વાસ જ ન થયો કે તે મુક્ત છે. તે થોડીવાર માટે સ્તબ્ધ થઈને ત્યાં ઉભો રહ્યો, પછી ઝડપથી પિલ્લૈયાર મંદિરના કાળા પ્લેટફોર્મ પર ચઢી ગયો અને પાછળની ઝાડીઓમાં ગાયબ થઇ ગયો.

નાના બાળકે ખુશીથી ઉછળતા તાળીઓ પાડી. બાળપણ ખૂબ જ અદ્ભુત, ચિંતામુક્ત અને સમસ્યામુક્ત હોય છે. પણ થોડા સમય માટે જ.

તે દિવસોમાં, ન તો પાકા રસ્તા હતા કે ન તો પાકી ગટર. લાલ માટીના રસ્તાઓ વાંકીચૂકી કાચી ગટરોથી ઘેરાયેલા હતા. ગટરોની નજીક થોપુ થાથાનો મોટો બગીચો હતો, જે જીવનથી ભરપૂર હતો.

કેળાના ઝાડ સ્વાદિષ્ટ ફળોથી ભરેલા હતા. સોપારીના વેલા તેમને એકબીજા સાથે જોડી દેતા હતા. ઊંચા એરંડાના ઝાડ પવનમાં લહેરાતા હતા. લીલીછમ ડાળીઓ પર સૂકા ફળો ખીલી ઉઠતા હતા. થોપુ થાથાએ કટનમાની ઝાડીઓ અને કાંટાવાળા છોડ પણ ઉગાડ્યા હતા.

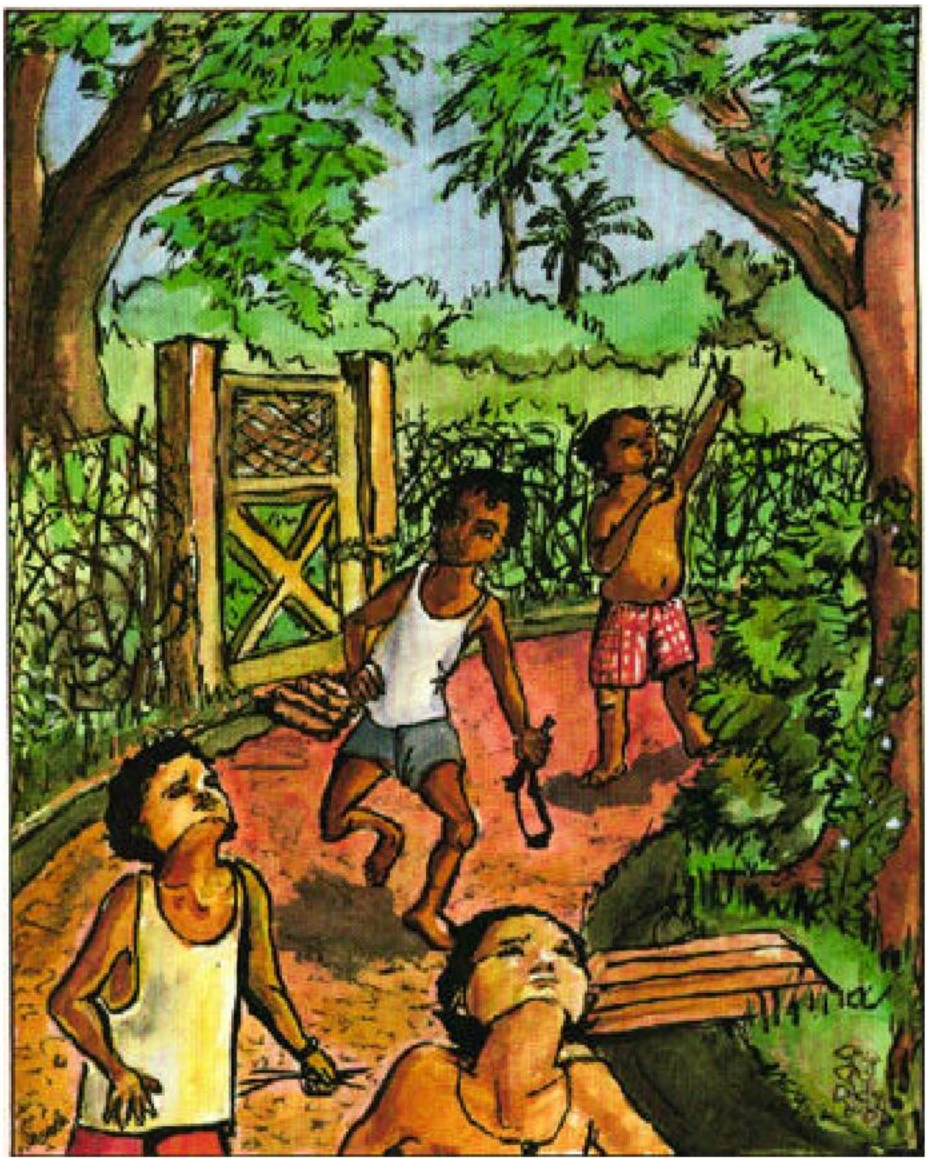
અમારો શિકાર સવારે શરૂ થતો. થંબુ, લંગડો સેલ્વમ, ઝાકીર અને હું. થંબુ અને હું નારિયેળીનું દોરડું લઈને જતા. ઝાકીર અને સેલ્વમ, ગોફણ. સેલ્વમ કાચિંડાનો શિકાર કરવામાં અજોડ હતો. તે ડગમગતો તેની પાછળ દોડતો.

તેના દાદાના પગ પણ તેના જેવા જ હતા, એક લાંબો અને એક ટૂંકો. જ્યારે તે દોડતો, ત્યારે તેનો નાનો પગ જમીન પર લટકતો. સેલ્વમના કાચિંડાને પકડવાના પ્રયાસથી તેને નફરત થતી. તેથી, તે લંગડાતા તેની પાછળ દોડતા, અને સેલ્વમ આગળ લંગડાતો દોડતો. જ્યારે પણ સેલ્વમ પકડાતો, ત્યારે તેને સખત માર મારવામાં આવતો.

કાચિંડા ઝાડીઓમાં લગભગ નજરે ન પડે એ રીતે રહેતા હતા. તેમાં અસંખ્ય જાતો હતી. એક પાતળો હતો, સહેજ લાલ રંગનો, જે સતત એક છોડ પરથી બીજા છોડ પર કૂદકો મારતો હતો. થંબુના સૂચન પર, અમે તેનું નામ વરુત રાખ્યું.

એક કાળો હતો, તેની આંખો પાસે થોડા સફેદ ટપકાં હતા. તેને સ્પોટેડ વન કહેવામાં આવતું હતું, અને જો સેલ્વમ તેને ક્યાંય જોઈ જાય, તો તે મુશ્કેલીમાં મુકાઈ જાય!

જૂના કાચિંડા સૌથી અલગ હતા. તેમનું શરીર ફૂલેલું, કારેલા જેવું અને મોટું માથું હતું, જેના કારણે તેઓ ડરામણા હતા. તેમને પકડવા ખૂબ જ સરળ હતા.

પછી એક રામ કાચિંડો હતો - જાડો અને સ્વસ્થ, ખૂબ જ ચપળ, તે અમારો સૌથી મોટો દુશ્મન હતો.

તેણે એક વાર ભગવાન રામનું અપમાન કર્યું હતું. એવું કહેવાય છે કે જ્યારે રામ વનવાસમાં હતા, ત્યારે તેમને તરસ લાગી અને તેમણે ઝાડી પર બેઠેલા કાચિંડા પાસે પાણી માંગ્યું. તેને પાણી આપવાથી દૂર, તે ચાલાક પ્રાણીએ તેના પર પેશાબ કરી દીધો. અપમાનથી ગુસ્સે થઈને, ભગવાન રામે તેને શાપ આપ્યો,
"જ્યારે પણ તું મને જોશે, તને માર મારવામાં આવશે."

પણ એક ખિસકોલીએ નાળિયેર પાણી લાવીને તેની તરસ છીપાવી .

રામે ખિસકોલીની પીઠ પર પ્રેમથી હાથ ફેરવ્યો, જ્યાં આજે પણ ત્રણ કાળા પટ્ટા દેખાય છે.

કાચિંડા ઉપરાંત, અમે લીલી, લાલ અને પીળી મધમાખીઓ પણ પકડી અને તેમને મેચબોક્સમાં સીલ કરી. તેઓ કટનમાની ઝાડીઓ પર બેઠેલી હતી. અમે હેલિકોપ્ટર કદના ડ્રેગનફ્લાય્સને પણ પકડ્યા વિના છોડ્યા નહીં. અમે તેમની પાંખોથી મોહિત થઈ ગયા, જે વારંવાર બંધ થતી અને ખુલતી હતી.

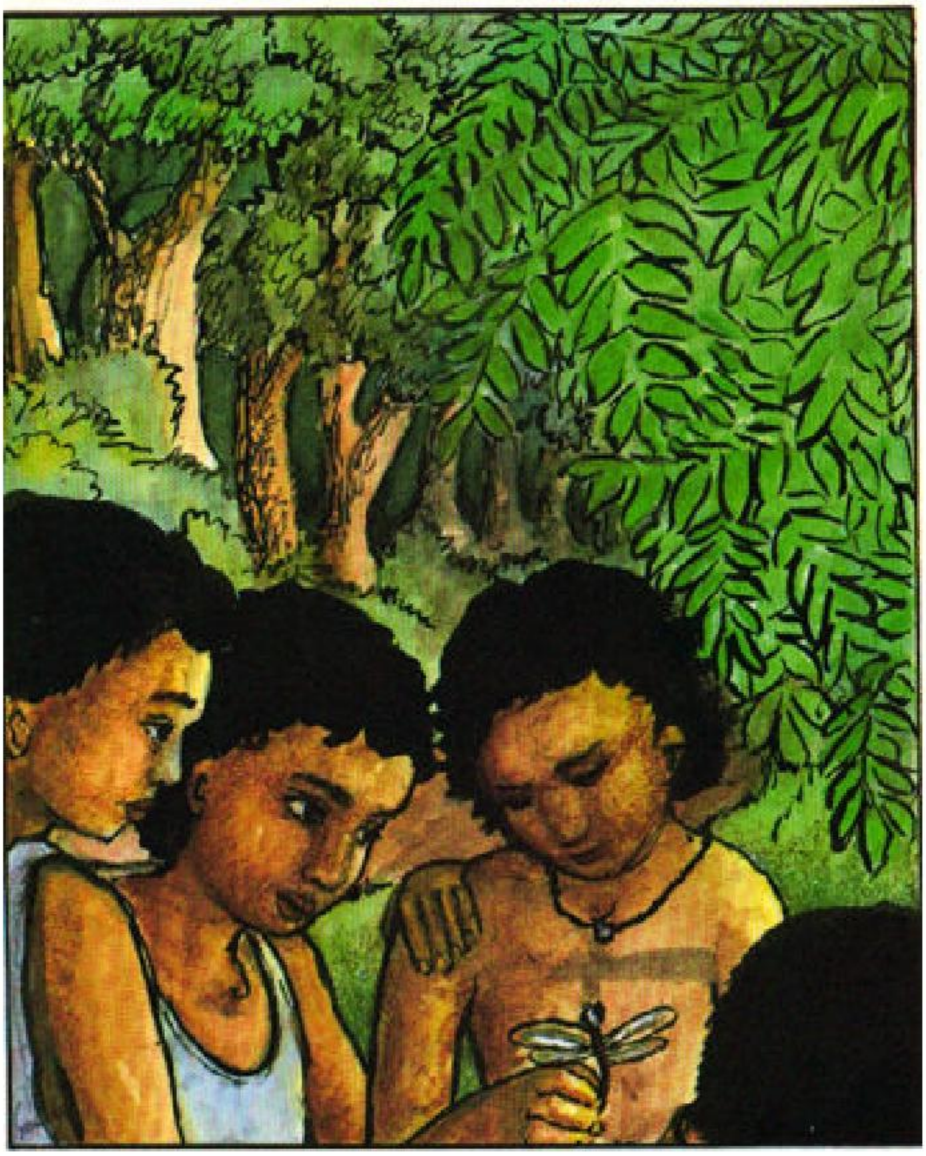
"તો... હવે આપણે શું કરીશું?" વત્સલાએ મારી તંદ્રા ભંગ કરતા પૂછ્યું.

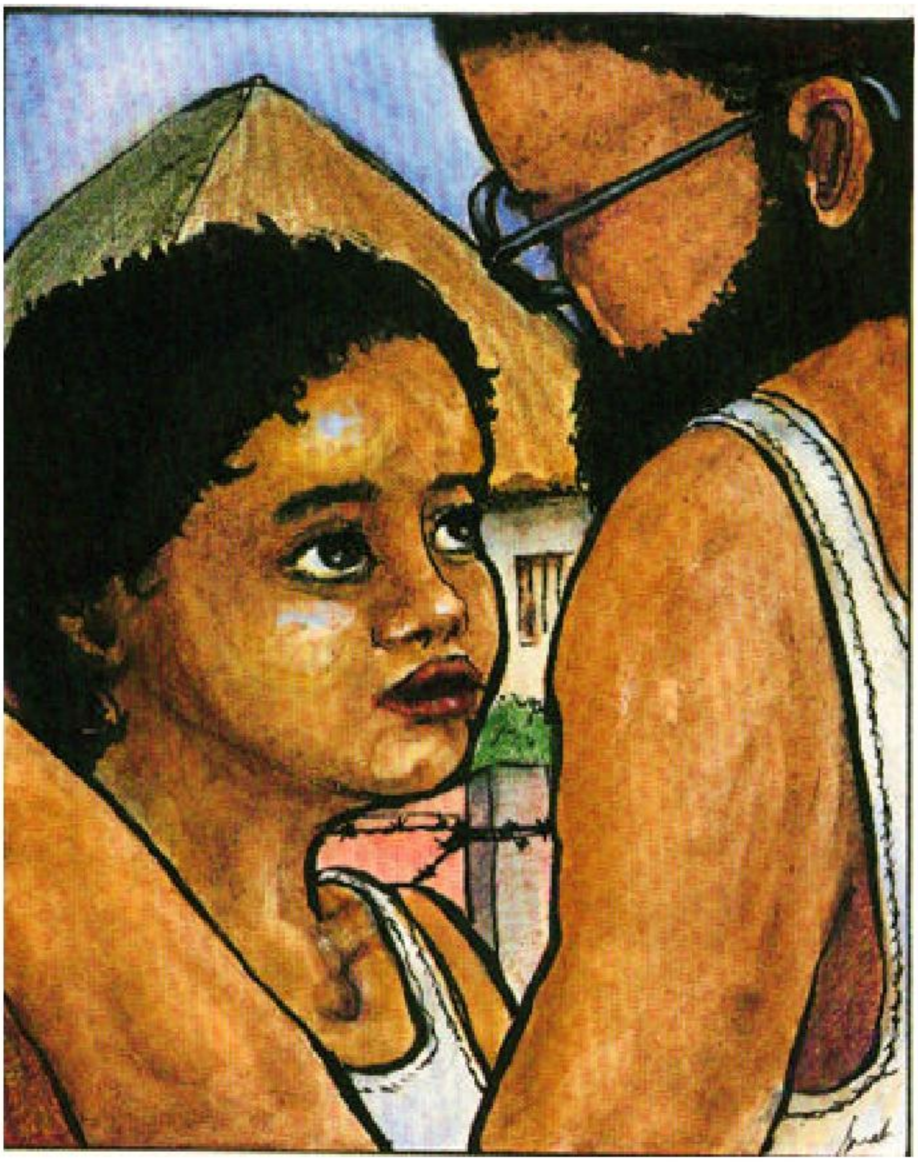
"હમ્મ..." મેં વિચારવાનું શરૂ કર્યું. લગ્ન પછી, મેં ફક્ત વિચારવાનું જ કર્યું. વિચારવામાં કંઈ ખોટું નથી. પણ જો કોઈ કંઈ ન કરે, તો બસ...

મારે મારા સાળાના દીકરાને કંઈક ભેટ આપવી પડશે. એવું નહોતું કે હું આપવા માંગતો ન હતો. પણ જ્યારે હું એકલો હોઉં ત્યારે પણ મમ્મીનો ઘરનો બધો ખર્ચ ચૂકવીને હું બસો રૂપિયા બચાવતો હતો.

હવે, મારી પત્ની, પરિવાર અને સંબંધીઓ વચ્ચે, હું દર મહિને 300 રૂપિયા સુધીનું દેવું કરી રહ્યો હતો. પછી ઘણા અદ્રશ્ય ખર્ચાઓ હતા. પરંતુ જો હું ભેટ ન આપું, તો તેઓ વત્સલા પર તેના બાકીના જીવન પર્યન્ત બદલો લેશે. તેને ડર લાગવો સ્વાભાવિક હતો.

"અપ્પા, શું તમે મને પાણીવાળી ઘડિયાળ આપી શકો છો?" નન્હેએ મારા વિચારો ફરી અટકાવ્યા.

"શું?"

"પાણીવાળી ઘડિયાળ ...!"

નન્હેએ મકાનમાલિકના પૌત્ર પાસે પાણીની ઘડિયાળ જોઈ હશે. બે દિવસ પહેલા તે આખી રાત તેની સાથે જોયેલી પ્લાસ્ટિક AK-47 બંદૂક માટે રડતો હતો. દસ ઘરોમાંથી દર મહિને 500 રૂપિયા ભાડું વસૂલતા માણસની સરખામણીમાં આવા રમકડાંનું શું મૂલ્ય છે? તેણે અમને ઘણી વાર ઘર ખાલી કરવાનું કહ્યું છે, અને તેની પત્ની તેમાં નિષ્ણાત છે.

"તમે લાવશો, અપ્પા?" નાનું બાળક મક્કમ હતું.

"હા, હા હું લાવીશ," મેં આટલું કહ્યું કે તરત જ વત્સલાએ તેને ખોળામાં ઉપાડી લીધો અને અંદર લઈ ગઈ.

જો એ લઈ ગઈ ન હોત, તો તેની જીદ વધી ગઈ હોત અને હું લાચાર રહી ગયો હોત.

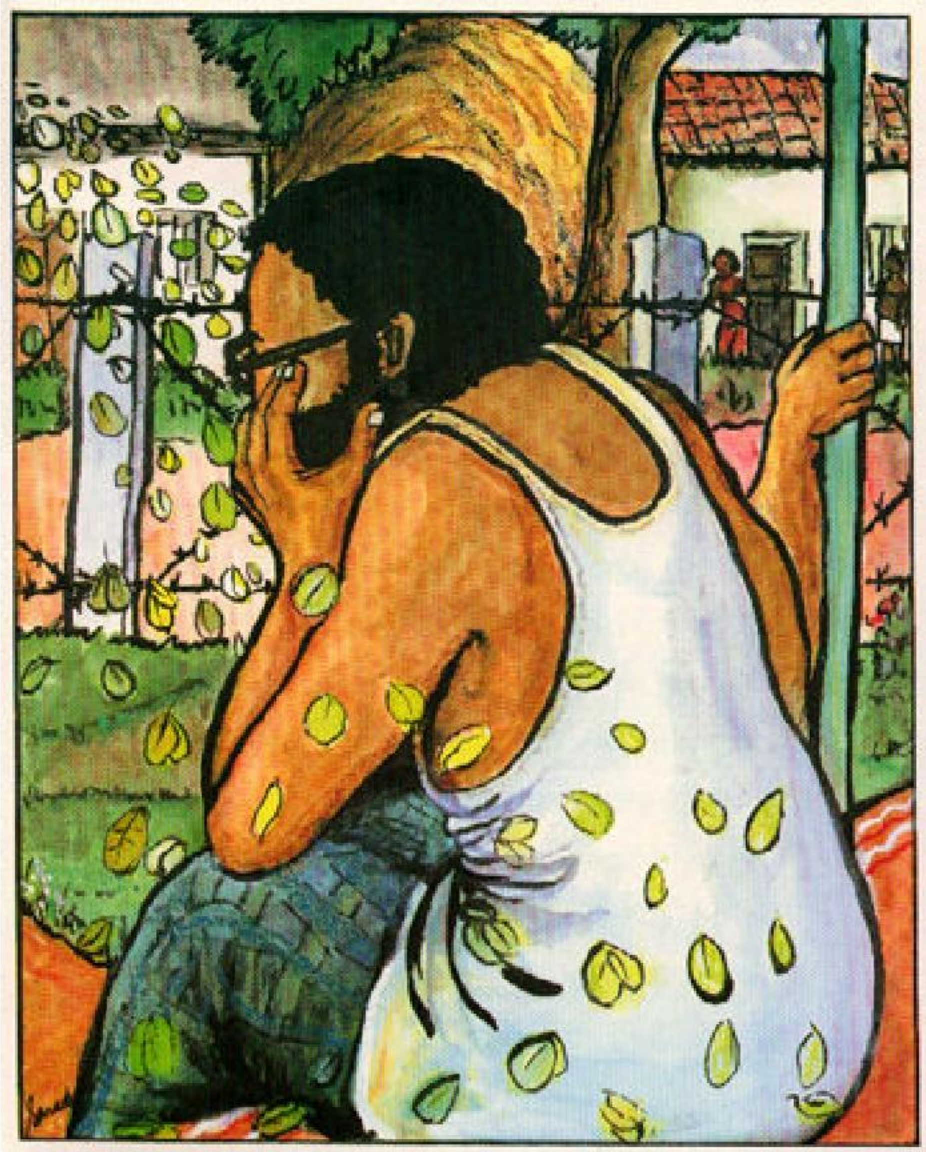
મેં મારી દાઢી નીચે હાથ મૂક્યો અને વિચારવા લાગ્યો.

બાજુના ઘરમાંથી વાસણ ધોવાનો અવાજ આવતો હતો. મુમતાઝના આંગણામાં સહજાનના ઝાડ પરથી એક પીળું પાંદડું તરતું પડ્યું. હળવો પવન ફૂંકાઈ રહ્યો હતો.

પો! પો! પો! કોઈએ રખડતા કૂતરા પર પથ્થર ફેંક્યો હતો!

અમે દરરોજ કાચિંડા પકડતા હતા. અમે અમારી બારી નીચે ઉગી ગયેલી ઝાડીઓમાંથી દોડીને તેમને શોધતા હતા.

બારીની બાજુમાં એક મીમોસા ઝાડી હતી. અમે તેને વારંવાર સ્પર્શ કરતા, તેના પાંદડા ડરથી સંકોચાતા જોતા. અમે કેળાના કોમળ પાંદડા તોડીને ખાતા. અમે પાન પણ ચાવીને ખાતા. અમારા હોઠ બળી જતા, અને તેના ઉપર, અમને અમારા પરિવારના સભ્યો તરફથી માર પણ ખાવો પડતો.

એ અદ્‌ભુત દિવસો હતા. કેટલી બધી મીઠી યાદો હજુ પણ મારા મનમાં છવાયેલી છે. મને ખબર નથી કે અમે સ્વર્ગમાં કેટલા કાચિંડા મોકલ્યા હતા. મને ખબર નથી કે અમે કેટલી માખીઓ મેચબોક્સમાં ફસાવી હતી. ... પતંગિયા! મને તે બધા યાદ આવ્યા. શું એ પાપ હતું? ... શું એ શક્ય હતું કે આપણે પાપ કર્યું હોય?

મેં નક્કી કર્યું કે મારે શેખર પાસેથી લોન માંગવી પડશે. તેમાં આવનારા તહેવાર અને ભેટનો ખર્ચ સામેલ હશે. મને ખબર નહોતી કે હું લોન કેવી રીતે ચૂકવીશ.

દૂરથી, મેં મારા નાના દીકરાને આવતો જોયો. તેણે તેના જમણા હાથમાં પતંગિયું અને ડાબા હાથમાં તેની સુંદર પાંખો પકડી હતી.

"અપ્પા!" મને બતાવવા એ દોડતો આવી રહ્યો હતો.

પહેલી વાર મેં મારા દીકરાને સજા કરવા માટે મારી જાતને તૈયાર કરી.